

Basistraining didactische vaardigheden voor praktijkopleiders – dag 3

Donderdag 13 februari 2020, 9.15 – 16.15, Conferentiecentrum Soeterbeeck

Achtergrond

De basistraining voor praktijkopleiders is verlengd van drie tot zes dagen. De eerste twee dagen leggen de basis, de verdere dagen bieden verdieping. Meer dan voorheen wordt verwacht dat de deelnemers zich tussentijds bekwamen via zelfstudie en opdrachten. Ook worden zij nu tijdens hun scholing tot praktijkopleider begeleid door een buddy.

Op dag 3 van de basistraining ligt het accent op het voeren van begeleidingsgesprekken met de aios. Een ruim deel van de dag wordt besteed aan het observeren van beeldopnames van een gesprek tussen praktijkopleider en aios. Je dient dus vooraf een opname te maken van zo'n gesprek. De opnames worden samen bekeken en besproken. Je krijgt feedback van de docenten en de andere deelnemers wanneer jouw opname wordt bekeken. Maar je oefent ook met beoordelen en feedback geven. En je ziet hoe anderen een begeleidingsgesprek voeren, ook daar kun je van leren.

Docenten

Desiree Dona, bedrijfsarts, is instituutsopleider bij de SGBO.

Claudia Greijn, cultureel antropoloog, is gedragswetenschappelijk docent bij de SGBO.

Sheila van de Sande, arbeid- en organisatiepsycholoog, is zelfstandig coach en trainer bij Qvadis.

Resultaat

- Je hebt feedback ontvangen op jouw gespreksvaardigheden en -interventies tijdens een leergesprek met een aios.
- Je bent je er beter van bewust wat je sterke en minder sterke kanten zijn in een begeleidingsgesprek en wat aandacht behoeft om je gesprekstijl te verbeteren.
- Je hebt geoefend met observeren van de gesprekken die anderen voeren en met het geven van gerichte en constructieve feedback volgens de feedbackregels.

Opzet en inhoud

Vandaag bekijken we met elkaar het beeldmateriaal dat de deelnemers meebrengen. Na iedere opname wordt feedback gegeven door de docenten en de andere deelnemers. Als handvat wordt gebruik gemaakt van feedbackformulieren. Tijdens deze dag is er, naar aanleiding van wat we in de opnames zien, ruimte om stil te staan bij algemene thema's, zoals het belang van een 'veilige' relatie tussen aios en opleider en de rol als praktijkopleider bij stagnatie van de aios.

Vorbereidingsopdracht

Je maakt voorafgaand aan deze dag een beeldopname van een leer- of begeleidingsgesprek met je aios. Je krijgt tijdig een mail met aanvullende instructie. Bekijk voorafgaand aan de dag zelf een keer het beeldmateriaal. Vraag ook je aios om feedback. Hoe vond hij of zij dat het gesprek liep? Formuleer op basis hiervan een eigen leervraag die je tijdens de opleidingsdag wilt inbrengen.

Aanvullende informatie voor ABSG

Dit programma is deels afgeleid van de dag over beoordelen en feedback geven in de oude, driedaagse basistraining in didactische vaardigheden, die gedurende vele jaren geaccrediteerd is. Het samen kijken naar beeldmateriaal van een gesprek is ontleend aan het onderwijs aan aios. Zij waarderen twee elementen: de gerichte feedback op hun eigen performance, maar ook de mogelijkheid om anderen in gesprek te zien. Ook dat laatste wordt als zeer leerzaam ervaren. We verwachten deze feedback ook na afloop van deze dag.

Omdat het bij dit onderwerp prettig is om in een kleine groep te werken, delen we de groep die aan de basistraining meedoet in tweeën. Er zijn zo maximaal zes deelnemers.

We vragen de deelnemers om zich vooraf goed voor te bereiden door te reflecteren op het gesprek dat in de opname wordt gepresenteerd. In deze voorbereidingsopdracht wordt gevraagd na te denken over vragen zoals: Wat had je je voorgenomen in dit gesprek aan de orde te stellen? Met welke gevoeligheden of knelpunten hield je vooraf rekening? Hoe wilde je hierop inspelen? Hoe vond je, achteraf, dat het gesprek ging? Is het je gelukt om de onderwerpen aan de orde te stellen die je wilde inbrengen? Wat viel je op toen je de beeldopname terugkeek? Welke stijl hanteer je? Et cetera.

Overzicht onderwijsopzet dag 3

- 9.15 – 9.45 **Start van de dag**
Korte introductie van de docenten.
Terugblik op dag 2 en wat men zoal in de praktijk is tegen gekomen, prangende vragen etc.
Introductie over de opzet van de dag.
- 9.45-10.00 **Verzamelen van de leervragen**
De deelnemers hebben vooraf nagedacht over een eigen leervraag bij hun beeldmateriaal. Deze worden verzameld.
- 10.00 – 10.45 **Bekijken en bespreken gesprek 1**
Om beurten is er ruimte om naar de beeldopnames van de verschillende deelnemers te kijken. De andere deelnemers maken hierbij gebruik van observatieformulieren om gericht feedback te geven. Elke deelnemer krijgt een specifiek aandachtspunt waar hij of zij op gaat letten tijdens het bekijken van het beeldmateriaal. Deelnemers maken gedurende het bekijken van het beeldmateriaal aantekeningen. Na afloop wordt conform de feedbackregels feedback gegeven aan de deelnemer wiens beeldmateriaal centraal stond. De docenten regisseren deze ronde en vullen aan.
- 10.45 – 11.00 **Pauze**
- 11.00 – 11.40 **Bekijken en bespreken gesprek 2**
Conform werkwijze gesprek 1.
- 11.40 – 12.20 **Bekijken en bespreken gesprek 3**
Conform werkwijze gesprek 1.
- 12.20 – 12.40 **Tussentijdse evaluatie**
Hoe vindt iedereen het tot nu toe gaan? Wat wordt opgepikt uit de opnames die zijn bekeken?
- 12.40 – 13.30 **Lunchpauze**

13.30 – 14.10 **Bekijken en bespreken gesprek 4**

Conform werkwijze gesprek 1.

14.10 – 14.50 **Bekijken en bespreken gesprek 5**

Conform werkwijze gesprek 1.

14.50 – 15.05 **Pauze**

15.05 – 15.45 **Bekijken en bespreken gesprek 6**

Conform werkwijze gesprek 1.

15.45 – 16.00 **Nabespreking en koppeling maken naar dag 4**

Wat heeft iedereen opgepikt uit de feedback en de gesprekken tijdens de dag? Is een antwoord gevonden op de eigen leervragen?

Vooruit blik naar dag 4 met uitleg over de huiswerkopdracht.

16.00 – 16.15 **Afronding en evaluatie**

Huiswerkopdracht

Iedere deelnemers bespreekt de feedback die vandaag is ontvangen met de aios en eigen buddy.

Vervolgens wordt een kort verslag geschreven over wat men geleerd heeft van deze opleidingsdag en de gesprekken met de aios en buddy. Dit verslag wordt toegevoegd aan het eigen portfolio.

Accreditatie

Gelet op de effectieve onderwijstijd tijdens de contactdag, de reflectieopdracht vooraf die getoetst wordt tijdens het programma en de huiswerkopdracht na afloop wordt accreditatie aangevraagd voor 6 uur onderwijs.

Basistraining didactische vaardigheden voor praktijkopleiders – dag 4

Donderdag 23 april 2019, 9.15 – 16.15, Conferentiecentrum Soeterbeeck

Achtergrond

De basistraining voor praktijkopleiders is verlengd van drie tot zes dagen. De eerste twee dagen leggen de grondslag, de verdere dagen bieden verdieping. Meer dan voorheen wordt verwacht dat de deelnemers zich tussentijds bekwamen via zelfstudie en opdrachten. Ook worden zij nu tijdens hun scholing tot praktijkopleider begeleid door een buddy.

Op dag 4 van de basistraining ligt het accent op beoordelen en feedback geven. We leren dit te doen aan de hand van de Pendleton's rules en het nieuwe Toetsboek. In dit kader is er ook aandacht voor de nieuwe systematiek van bekwaamverklaringen. Daarnaast oefenen we in een nadere verkenning van wat speelt wanneer een aios niet optimaal presteert of zich bijvoorbeeld ongemakkelijk voelt bij bepaalde taken. We doen dit aan de hand van het ijsbergmodel.

Docenten

Desiree Dona, bedrijfsarts, is instituutsopleider bij de SGBO.

Sheila van de Sande, arbeid- en organisatiepsycholoog, is zelfstandig coach en trainer bij Qvadis.

Resultaat

- Je hebt feedback leren geven volgens de systematiek van de Pendleton's rules.
- Je weet hoe je als praktijkopleider bekwaamverklaringen afgeeft op basis van beoordelingen ontleend aan het Toetsboek.
- Je kent het verschil tussen beoordelen met een educatief doel (feedback gericht op ontwikkeling) en met een selectief doel (examen).
- Je hebt geoefend met het stellen van verdiepende vragen aan de hand van het ijsbergmodel.

Opzet en inhoud

Gedurende deze dag ga je actief aan de slag in subgroepen van verschillende samenstelling. De dag is gericht op het ondersteunen van de groei van de aios naar zelfstandig functioneren, waarbij beoordelen en feedback geven het middel zijn.

De dag biedt een afwisseling van uitleg, groepsdiscussie, actief aan de slag gaan, onderzoeken en oefenen. Er is veel ruimte om met en van elkaar te leren. Je bereidt deze dag voor met een aantal opdrachten.

Vorbereidingsopdracht

Lees ter voorbereiding deel 1 van het toetsboek (uitgangspunten) en blader deel 2 (specifieke toetsen) door. Je krijgt per mail nog een concrete opdracht. Lees tevens dat hoofdstuk uit 'Het coachboek voor opleiders' dat het beste aansluit bij het type aios dat jij begeleidt. Noteer welke aandachtspunten je volgens de auteurs ter harte moet nemen wanneer je jouw aios begeleidt, beoordeelt en feedback geeft.

Aanvullende informatie voor ABSG

Dit programma is afgeleid van de dag over beoordelen en feedback geven in de oude, driedaagse basistraining in didactische vaardigheden, die gedurende vele jaren geaccrediteerd is. Nieuw is het werken met toetsinstrumenten uit het Toetsboek en met de bekwaamheidsniveaus zoals geformuleerd in de landelijke opleidingsplannen bedrijfs- en verzekeringsgeneeskunde (LOPs). Net als bij de andere dagen is er een huiswerkopdracht vooraf en na afloop.

Overzicht onderwijsopzet dag 3

9.15 – 9.45 Start van de dag

Korte introductie van de docenten.

Reflectie op de voorafgaande periode en voortborduren op de theorie van de voorgaande dagen. Wat heb je meegemaakt en wat kon je met wat je eerder geleerd hebt?

Introductie over de opzet van de dag.

9.45-10.30 Beoordelen en feedback geven, waarom eigenlijk?

Inhoudelijke ‘warmdraaien’ voor het thema van de dag: de deelnemers wordt gevraagd in tweetallen eigen ervaringen uit te wisselen over beoordeeld worden en feedback krijgen, dan wel beoordelen en feedback geven. Wat is hierbij prettig en bevorderend voor een goed resultaat? Wat niet?

10.30 – 10.45 Feedback geven volgens de Pendleton’s rules

Uitleg over de Pendleton’s rules voor feedback. Pendleton formuleerde regels over het belang van veiligheid en een positieve benadering om mensen via feedback te helpen bij hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. In de uitleg wordt gerefereerd aan de eigen ervaringen die besproken zijn in de voorafgaande oefening.

10.45 – 11.00 Korte pauze

11.00 – 12.30 Beoordelen van bekwaamheid

Een nieuw element in de LOPs is het bekwaam verklaren van aiOs op verschillende niveaus van zelfstandig werken. Na een introductie over dit onderwerp via een presentatie en filmpjes gaan de deelnemers samen met de docenten aan de slag om het Toetsboek beter te leren kennen en te leren gebruiken. Het doel is te ontdekken hoe je de toetsinstrumenten kunt inzetten om de bekwaamheid ten aanzien van verschillende kritische beroepsactiviteiten te beoordelen.

12.30 – 13.30 Lunchpauze

13.30 – 13.45 Plenaire terugblik op het laatste onderdeel voor de pauze

Ervaringen delen uit de oefening voor de lunchpauze, high lights en conclusies.

14.30 – 14.45 Het ijsbergmodel

Het ijsbergmodel is een metafoor voor het feit dat we iemands gedrag zien, maar niet kunnen zien hoe iemand tot dit gedrag (boven de waterspiegel) komt. Gedrag is gebaseerd op kennis en vaardigheden, maar ook op overtuigingen en waarden, drijfveren, ambities, persoonlijke kwaliteiten en intelligentie (steeds dieper onder de waterspiegel).

Wanneer iemand onvoldoende presteert of zich onzeker voelt bestaat de neiging om uitleg te geven of het nog eens voor te doen. Maar het stukt niet altijd op ontbreken van kennis of vaardigheden. Het is daarom zaak na te gaan op welk niveau in de ijsberg iemands probleem zit en de interventie daarop aan te passen.

14.45 – 15.00 **Korte pauze**

15.00 – 15.45 **'Spelen' met het ijsbergmodel**

De deelnemers oefenen in subgroepen met het uitvragen van wat mogelijk wringt rond een eigen competentie als opleider. Ze oefenen zo in het toepassen van het ijsbergmodel in een leergesprek.

15.45 – 16.00 **Nabespreking van de dag, ruimte voor vragen**

Wat heeft iedereen opgepikt uit wat tijdens deze dag ter sprake kwam? Is een antwoord gevonden op de eigen leervragen? Wat is misschien nog onduidelijk?

16.00 – 16.15 **Afronding en evaluatie, uitleg over de nieuwe huiswerkopdracht**

Huiswerkopdracht

Formuleer een bekwaamverklaring voor de aios die je begeleidt die aansluit bij waar hij of zij nu is in de opleiding op basis van een beoordeling volgens de instructies in het Toetsboek. Bespreek met je buddy hoe dit verliep. Noteer kort wat je hiervan hebt geleerd en voeg dit verslag toe aan het eigen portfolio.

Lees ook hoofdstuk 4 uit Het coachboek voor opleiders waarin het ijsbergmodel wordt gebruikt om verdiepende vragen te stellen aan een aios. Probeer dit een keer uit voor we opnieuw bijeenkomen voor trainingsdag 5.

Accreditatie

Gelet op de effectieve onderwijstijd tijdens de contactdag, de zelfstudieopdracht vooraf die getoetst wordt tijdens het programma en de huiswerkopdracht na afloop wordt accreditatie aangevraagd voor 6 uur onderwijs.